

**Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра зарубіжної преси та інформації**

Затверджено

На засіданні кафедри
зарубіжної преси та інформації
факультету журналістики
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 15 від 25.06.2023 р.)

Завідувач кафедри –
проф. Мар'ян ЖИТАРЮК



Силабус з навчальної дисципліни

**«Міжнародна журналістика: правові норми та політичні реалії»,
що викладається в межах
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«ЖУРНАЛІСТИКА»
Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 061 – журналістика**

Назва дисципліни	«Міжнародна журналістика: правові норми та політичні реалії»
Адреса викладання дисципліни	Вул. Генерала Чупринки, 49, Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет журналістики, кафедра зарубіжної преси та інформації
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – 06 Журналістика, Спеціальність – 061 Журналістика
Викладач дисципліни	Мельник Андрій Петрович , кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри зарубіжної преси та інформації Мельник Юрій Ігорович , кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри зарубіжної преси та інформації
Контактна інформація викладачів	andriy.melnyk@lnu.edu.ua , https://journ.lnu.edu.ua/employee/melnyk-a-p iurii.melnyk@lnu.edu.ua , https://journ.lnu.edu.ua/employee/melnyk-yu-i ; https://orcid.org/0000-0002-2825-9925 https://scholar.google.com/citations?user=aNqpYVQAAAAJ&hl=uk Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, каб. 306
Консультації з курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять, а також за попередньою домовленістю. Можливі й онлайн консультації через Skype, Вайбер, Меседжер або подібні ресурси. Для погодження додаткового часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або у приват соціальних мереж. Час онлайн консультацій можна також узгодити у телефонному режимі.
Сторінка курсу	https://journ.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/09/Sylabus-Melnyk-A-Melnyk-Iu-Mizhnarodna-zhurnalistyka-Pravovi-Normy
Інформація про курс	Навчальна дисципліна «Міжнародна журналістика: правові норми та політичні реалії» дисципліною зі спеціальності 061 - Журналістика для освітньої програми бакалавр журналістики, що читається у рамках спеціалізації «Міжнародна журналістика» на 4 курсі у 7 семестрі, форма підсумкового контролю – іспит.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Міжнародна журналістика: правові норми та політичні реалії» передбачає вивчення особливостей висвітлення у ЗМІ міжнародної тематики, зокрема політико-правових конфліктів. Акцент зроблено як на загальному міжнародному праві та його ролі для розуміння міжнародної політики, так і міжнародному медіаправі, яке важливе у контексті захисту прав журналістів.
Мета та цілі курсу	Мета спецкурсу «Міжнародна журналістика: правові норми та політичні реалії» – ознайомити студентів із основоположними нормами загального міжнародного права як системою принципів, які покликані урегульовувати відносини між державами на мирній основі. Особливий наголос робитиметься на інтерпретації норм міжнародного права у журналістських публікаціях, адже роботу із міжнародною інформацією важко уявити без засвоєння базових принципів міждержавних відносин. Спецкурс також передбачає розгляд міжнародного медіаправа – особливої галузі права, яка пов'язана із міжнародним аспектом діяльності журналістів та засобів масової інформації. Значну увагу приділено практиці Європейського суду з прав людини як унікальної установи, що розглядає позови фізичних осіб проти держав,

	<p>зокрема й у сфері порушення права на вільне висловлення думок і поглядів.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розкрити суть поняття «міжнародне право»; - схарактеризувати труднощі дефініювання поняття «міжнародне право»; - з'ясувати різницю між поняттями «класичне міжнародне право» та «сучасне міжнародне право»; - вивчити основні характерні особливості міжнародного права; - з'ясувати специфіку юридичної сили у міжнародному праві; - засвоїти функції міжнародного права; - з'ясувати основні відмінності між внутрішньодержавним та міжнародним правом; - порівняти міжнародне право та концепцію «реальної політики» (Realpolitik); - вивчити основні принципи міжнародного права; - продемонструвати суперечність окремих принципів міжнародного права та сучасного стану міжнародних відносин; - з'ясувати суть поняття «гуманітарне втручання»; - виявити конфлікт між правом націй на самовизначення та принципом територіальної цілісності держави; - вивчити основні суб'єкти міжнародного права; - продемонструвати роль міжнародного права у розв'язанні територіальних суперечок та у боротьбі за природні ресурси; - з'ясувати міжнародно-правовий контекст права на вільне висловлення поглядів і думок; - продемонструвати роль Європейського суду з прав людини у захисті прав фізичних осіб, зокрема права на вільне висловлення поглядів і думок; <p>-вивчити міжнародний досвід саморегулювання ЗМІ.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник / За ред. В. Буткевича. – К., 2002. 2. Черкес М. Міжнародне право: Підручник / Марк Черкес. – 5-те вид. – К., 2008. 3. Репецький В., Лисик В. Міжнародне гуманітарне право: Підручник / В. Репецький, В. Лисик. - К.: Знання, 2007. 4. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген. – К.: К.І.С., 2011. – 516 с. <p style="text-align: center;">Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Мак'явеллі Н. Державець / Н. Мак'явеллі. – Харків, 2007. 7. Мальський М., Мацях М. Теорія міжнародних відносин / М. Мальський, М. Мацях. – Львів, 2002 10. Кіссінджер Г. Світовий порядок / Генрі Кіссінджер. – К. Наш Формат, 2022. – 320 с. 11. Бжезінський З. Велика шахівниця / Збігнев Бжезінський. – Івано-Франківськ, 2001. 12. Хаас Р. Розхитаний світ. Зовнішня політика Америки і криза старого ладу / Річард Хаас. – К.: Основи, 2019 13. Спаєманн Р. Повернення до справедливих воєн? / Роберт Спаєманн // День. – 2009. – 3 лют. 14. Перл Р. «Право» війни та війна прав / Річард Перл // День. – 2003. – 12 квіт. 15. Кук Р. Керуючи гуманітарним втручанням / Робін Кук // День. – 2000. – 15 серп. 16. Міжнародні організації: Навчальний посібник/ За ред. О. Кучика. – К., 2005.

	<p>17. Мендус С. Політика та мораль / С'юзен Мендус. – К.: Темпора, 2010. – 160 с.</p> <p>18. Філософія прав людини / За ред Ш. Госепата та Г. Ломанна. – К.: Ніка-Центр, 2016. – 320 с.</p> <p>19. Бацюкова С., Виртосу І. Адвокаційна журналістика / С. Бацюкова, І. Виртосу. – Луганськ, 2013. – 71 с.</p> <p>20. Ожеван М. Україна та Росія у системі міжнародних відносин: стратегічна перспектива (у співав.) / М. Ожеван. – К., 2001.</p> <p>21. Зваан Т. Геноцид. Вступ до проблеми / Т. Зваан // Україна Модерна. Війна переможців і переможених. – 2008. – №2 (13).</p> <p>22. Захаров Є. Правова кваліфікація Голодомору 1932-1933 років в Україні та на Кубані як злочину проти людяності та як геноциду / Є. Захаров // Критика. – 2008. – №10-11 (132-133). – Жовт.-лист.</p> <p>24. Гом'єн Д. Короткий путівник Європейською конвенцією з прав людини / Донна Гом'єн. – К., 1999.</p> <p>25. Сендс Ф. Східно-Західна вулиця. Повернення до Львова / Філіп Сендс. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2017. – 652 с.</p>
Тривалість курсу	Курс складається з 120 год.
Обсяг курсу	4кредити, загальний обсяг 120 год., з них – 64 год. аудиторних занять (32 год. лекційних занять, 32 год. практичних занять та 56 год. самостійної роботи)
Очікувані результати навчання	<p>Студенти повинні:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у чому суть поняття «міжнародне право»; - які основні відмінності між внутрішньодержавним та міжнародним правом; - основні функції міжнародного права; - різницю між поняттями «міжнародне право» та «реальна політика»; - суть конфлікту між правом націй на самовизначення та принципом територіальної цілісності держави; - принципи міжнародного права; - роль міжнародного права у захисті свободи слова; - специфіку діяльності Європейського суду з прав людини. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розрізняти поняття «міжнародне право» та «Realpolitik»; - аналізувати сучасний стан міжнародних відносин з погляду міжнародного права; - використовувати міжнародно-правові аргументи у журналістських публікаціях на міжнародну тематику.
Ключові слова	Міжнародна журналістика, міжнародне право, принципи, Realpolitik, свобода слова
Формат курсу	Стаціонарне навчання
Теми	Див. СХЕМУ КУРСУ, додану до силабуса
Підсумковий контроль, форма	Підсумком курсу «Міжнародна журналістика: правові норми та політичні реалії» є іспит.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань із загальних та журналісткознавчих дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату бакалавра
Навчальні методи та техніки під час	Лекції, практичні заняття, готування презентацій та написання журналістського матеріалу у рамках тематики курсу.

викладання курсу	
Необхідне обладнання	Із урахуванням особливостей навчальної дисципліни вивчення курсу може потребувати використання проектора для демонстрації візуального матеріалу.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>40 балів – робота на практичних/семінарських заняттях впродовж семестру; 10 балів – написання підсумкової статті / підготовка індивідуальної або колективної презентації; 50 балів – підсумковий іспит.</p> <p>Вимоги до доповіді-презентації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ретроспективний погляд на проблему (однак не варто перевантажувати доповідь історичним фактажем); 2. сучасний стан конфлікту; 3. візуальний ілюстративний матеріал (світлини, карти, ...) 4. висвітлення проблеми в українських або закордонних ЗМІ (посилання на конкретні газетні публікації чи телепередачі); 5. вказати список використаних джерел. <p>Вимоги до статті:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. стаття повинна мати усі "класичні" атрибути: заголовок, лід, поділ на частини, ілюстрації (світлини, мапи, схеми); 2. висвітлення історії та сучасного перебігу конфлікту на основі найбільш важливих та ілюстративних фактів; 3. якщо є можливість - розповісти історію конкретної людини, мешканця конфліктної території, використовуючи публікації ЗМІ (при цьому обов'язково посилаючись на них). <p>Академічна доброчесність: Очікується, що студентські роботи будуть самостійними, оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших авторів становлять приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Література. Усю літературу, яку студенти не зможуть знайти самостійно, викладач надає виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі аудиторні заняття з курсу. Слухачі повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку вони зобов'язані дотримуватися усіх строків, що визначені для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p>

Питання для контролю.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Що означає поняття «міжнародне право»? 2. У чому труднощі дефініювання поняття «міжнародне право»? 3. Міжнародне право та міжнародна журналістика. 4. У чому різниця між поняттями «класичне міжнародне право» та «сучасне міжнародне право»? 5. Перелічіть основні характерні особливості міжнародного права. 6. У чому специфіка юридичної сили у міжнародному праві? 7. Що таке норма міжнародного права? 8. Функції міжнародного права. 9. Основні відмінності між внутрішньодержавним та міжнародним правом. 10. Міжнародне право та концепція «реальної політики» (Realpolitik). 11. Перелічіть основні принципи міжнародного права. 12. У чому полягає суперечність окремих принципів міжнародного права та сучасного стану міжнародних відносин? 13. Що таке «гуманітарне втручання»? На яких принципах воно має здійснюватись? 14. Конфлікт між правом націй на самовизначення та принципом територіальної цілісності держави. 15. Доля принципу мирного вирішення міжнародних спорів у XXI сторіччі. 16. Основні суб'єкти міжнародного права. 17. Визнання та міжнародна правосуб'єктність. 18. Які існують види і форми визнання? 19. У чому полягає відповідальність у міжнародному праві? 20. Що таке міжнародно-правові санкції?
Опитування	<p>З метою отримання зворотнього зв'язку від студентів, наприкінці курсу буде роздано анкету-оцінку оцінювання якості курсу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які теми курсу видалися Вам найбільш та найменш корисними? 2. Які теми виявилися найбільш та найменш цікавими? 3. Які теми висвітлені недостатньо? 4. Що найбільше запам'яталося? 5. Зауваження до програми курсу 6. Зауваження до лектора 7. Зауваження до організації та проведення практичних занять 8. Яка теоретична і практична користь від прослуханого курсу особисто для Вас? 9. Конкретні поради та побажання щодо вдосконалення програми курсу 10. Конкретні поради та побажання щодо вдосконалення роботи викладачів, залучених до викладання курсу.

СХЕМА КУРСУ, АБО СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Міжнародна журналістика: правові норми та політичні реалії»

Тиж / дата /год	Тема, план, короткі тези	Форма заняття	Література	Завдання, год. самост. роботи	Термін виконання
Змістовий модуль 1 Загальне міжнародне право та його основні проблеми					

<p>1</p>	<p>Поняття міжнародного права та його характерні особливості</p> <p>1. Термін «міжнародне право» – етимологія, історія виникнення, сучасні інтерпретації. Міжнародне право і міжнародна журналістика – проблема формування правосвідомості у журналістів та аудиторії ЗМІ.</p> <p>2. Поняття «класичне міжнародне право» та «сучасне міжнародне право». Періодизація міжнародного права. Предмет і об’єкт міжнародного права. Основні характерні особливості міжнародного права. Природа юридичної сили у міжнародному праві. Поняття норми міжнародного права. Функції міжнародного права.</p> <p>3. Міжнародне право та внутрішньодержавне право – співвідношення, основні відмінності. Порівняння сфер регулювання міжнародного та</p>	<p>Лекція</p> <p>2 год.</p> <p>Семінар</p> <p>2 год.</p>	<p>1. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник / За ред. В. Буткевича. – К., 2002.</p> <p>2. Черкес М. Міжнародне право: Підручник / Марк Черкес. – 5-те вид. – К., 2008.</p> <p>3. Репецький В., Лисик В. Міжнародне гуманітарне право: Підручник / В. Репецький, В. Лисик. - К.: Знання, 2007.</p> <p>4. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген. – К.: К.І.С., 2011. – 516 с.</p>	<p>Ознайомитися зі структурою курсу, з рекомендованою літературою та основними поняттями, опрацювати тему відмінностей між міжнародним правом та Realpolitik/</p> <p>(4 год.)</p>	<p>1 тижд.</p>
-----------------	--	--	---	---	----------------

	внутрішньодержавного права. 4. Міжнародне право та концепція «реальної політики» (Realpolitik). Характерні особливості двох концептів, порівняння їхньої природи. Міжнародне право, Realpolitik та сучасні міжнародні відносини.				
2	<p>Тема 2. Основні принципи міжнародного права. Суб'єкти міжнародного права.</p> <p>1. Основні принципи міжнародного права. Проблема вичерпного переліку принципів міжнародного права та їхньої цілісності. Принципи міжнародного права та реальна політика у сфері міжнародних відносин – історичні паралелі та міжнародна практика. Принципи міжнародного права та спадщина Другої світової війни. Суперечність окремих принципів міжнародного права та сучасного стану міжнародних відносин. Обов'язок</p>	<p>Лекція</p> <p>2 год.</p> <p>Семінар</p> <p>2 год.</p>	<p>1. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник / За ред. В. Буткевича. – К., 2002.</p> <p>2. Черкес М. Міжнародне право: Підручник / Марк Черкес. – 5-те вид. – К., 2008.</p> <p>3. Репецький В., Лисик В. Міжнародне гуманітарне право: Підручник / В. Репецький, В. Лисик. - К.: Знання, 2007.</p> <p>4. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген. – К.: К.І.С., 2011. – 516 с.</p>	<p>З'ясувати основні принципи міжнародного права та їхню логіку та історичний контекст. Підготувати порівняльну таблицю принципів міжнародного права. З'ясувати особливості правосуб'єктності народів, які борються за смовизначення.</p> <p>(3 год.)</p>	2 тижд.

<p>втручання у справи держави, яка порушує права людини, і принцип невтручання у внутрішню компетенцію будь-якої держави. Право націй на самовизначення та принцип територіальної цілісності держав. Доля принципу мирного вирішення міжнародних спорів у ХХІ сторіччі.</p> <p>2. Держави – суб'єкти міжнародного права. Способи обмеження міжнародної правосуб'єктності. Проблема статусу міжнародних організацій, націй, що борються за самовизначення та фізичних осіб у контексті міжнародної правосуб'єктності. Інститут визнання у міжнародному праві. Види і форми визнання. Поняття правонаступництва .</p> <p>3. Поняття відповідальності у міжнародному праві. Відповідальність суб'єктів міжнародного права у контексті добровільного виконання норм. Підстави для виникнення міжнародно-</p>				
--	--	--	--	--

	<p>правової відповідальності. Відповідальність за правомірну і неправомірну поведінку. Міжнародний делікт, види і форми відповідальності за нього. Поняття міжнародно-правових санкцій та умови їхнього застосування.</p>				
3	<p>Міжнародні договори та міжнародні спори</p> <p>1. Міжнародний договір – основне джерело міжнародного права. Інші джерела міжнародного права – міжнародний звичай, загальні принципи права, рішення міжнародних організацій, міжнародних судів. Класифікація та види міжнародних договорів. Особливості процесу укладення міжнародних договорів. Тлумачення міжнародного договору. Припинення, призупинення дії договору та визнання його недійсним.</p> <p>2. Поняття міжнародного спору. Міжнародний</p>	<p>Лекція</p> <p>2 год.</p> <p>Семінар</p> <p>2 год.</p>	<p>1. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник / За ред. В. Буткевича. – К., 2002.</p> <p>2. Черкес М. Міжнародне право: Підручник / Марк Черкес. – 5-те вид. – К., 2008.</p> <p>3. Репецький В., Лисик В. Міжнародне гуманітарне право: Підручник / В. Репецький, В. Лисик. - К.: Знання, 2007.</p> <p>4. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген. – К.: К.І.С., 2011. – 516 с.</p> <p>5. Кіссінджер Г. Світовий порядок / Генрі Кіссінджер. – К. Наш Формат, 2022. – 320 с..</p> <p>6. Бжезінський З. Велика шахівниця / Збігнев Бжезінський. – Івано-Франківськ, 2001.</p> <p>7. Хаас Р. Розхитаний світ. Зовнішня політика Америки і криза старого ладу / Річард Хаас. – К.: Основи, 2019</p>	<p>Ознайомитись із основними особливостями укладення міжнародних договорів. Проаналізувати основні принципи, яких мають дотримуватись у розв'язанні міжнародних спорів. Опрацювати відповідні розділи із рекомендованої літератури.</p> <p>(3 год.)</p>	<p>3 тижд.</p>

	<p>конфлікт та його типи. Основні способи вирішення міжнародних спорів та розв'язання міжнародних конфліктів – переговори, посередництво, міжнародні слідчі комісії, арбітраж, Міжнародний суд ООН та ін.</p> <p>3. Міжнародні конференції та міжнародні організації як основні осередки вирішення міжнародних спорів. Ліга Націй та Організація Об'єднаних Націй.</p>				
4-5	<p>Висвітлення у ЗМІ конфлікту між правом народів на самовизначення та принципом територіальної цілісності держав</p> <p>1. Історичні передумови виникнення конфлікту між правом народів на самовизначення та принципом територіальної цілісності держав.</p> <p>2. Сучасні конфлікти, пов'язані із правом народів на самовизначення:</p> <p>а) грузино-абхазький конфлікт;</p> <p>б) грузино-південноосетинський конфлікт;</p>	<p>Лекція</p> <p>4 год.</p> <p>Семінар</p> <p>4 год.</p>	<p>1. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник / За ред. В. Буткевича. – К., 2002.</p> <p>2. Черкес М. Міжнародне право: Підручник / Марк Черкес. – 5-те вид. – К., 2008.</p> <p>3. Репецький В., Лисик В. Міжнародне гуманітарне право: Підручник / В. Репецький, В. Лисик. - К.: Знання, 2007.</p> <p>4. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген. – К.: К.І.С., 2011. – 516 с.</p>	<p>З'ясувати основні причини виникнення сепаратистських рухів та їх різновиди, обрати один сепаратистський рух із запропонованих і підготувати журналістську публікацію відповідно до вимог.</p> <p>(8 год.)</p>	4-5 тижд.

	<p>в) Нагірний Карабах; г) Тибет; г) Фландрія (проблема територіальної цілісності Бельгії); д) Курдистан; е) Крим; є) баскський сепаратизм; ж) Північна Ірландія; і) Придністровська Молдавська Республіка ї) Дарфур (Судан); й) Чеченський конфлікт; к) Турецька Республіка Північного Кіпру; л) Косово м) ...</p> <p>3. Способи розв'язання конфлікту між правом народів на самовизначення та принципом територіальної цілісності держав. Принципи висвітлення у ЗМІ.</p>				
6	<p>Територіальні суперечки і боротьба за ресурси у контексті міжнародного права</p> <p>1. Поняття території в міжнародному праві. Види територій. Державні кордони. 2. Природа територіальних конфліктів. Історичні передумови</p>	<p>Лекція</p> <p>2 год.</p> <p>Семінар</p> <p>2 год.</p>	<p>1. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник / За ред. В. Буткевича. – К., 2002. 2. Черкес М. Міжнародне право: Підручник / Марк Черкес. – 5-те вид. – К., 2008. 3. Репецький В., Лисик В. Міжнародне гуманітарне право: Підручник / В. Репецький, В. Лисик. - К.: Знання, 2007. 4. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген. – К.: К.І.С., 2011. – 516 с.</p>	<p>Проаналізувати основні причини територіальних суперечок у контексті сучасного міжнародного права. Виокремити принципи висвітлення територіальних конфліктів у мас-медіа. Обрати актуальний територіальний спір і підготувати доповідь про</p>	<p>6 тижд.</p>

	<p>виникнення сучасних територіальних конфліктів.</p> <p>3. Проблеми у визначенні українсько-російського кордону.</p> <p>4. Острів Зміїний та українсько-румунські суперечки у розмежуванні морського кордону.</p> <p>5. Ресурсна складова у територіальних конфліктах. Боротьба за ресурси у контексті норм міжнародного права.</p> <p>6. Арктика як арена боротьби за природні ресурси: медійні інтерпретації.</p>			<p>нього у вигляді презентації.</p> <p>3 год.</p>	
7	<p>Концепція прав людини та сучасне міжнародне право. Журналістика і правозахист</p> <p>1. Суть поняття «права людини». Історія виникнення концепції. Становлення філософії прав людини у працях Джона Локка. Декларація незалежності США та Декларація прав людини і громадянина – роль цих документів у становленні концепції прав людини. Права людини у ХХ сторіччі.</p>	<p>Лекція</p> <p>2 год.</p> <p>Семінар</p> <p>2 год.</p>	<p>1. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник / За ред. В. Буткевича. – К., 2002.</p> <p>2. Черкес М. Міжнародне право: Підручник / Марк Черкес. – 5-те вид. – К., 2008.</p> <p>3. Репецький В., Лисик В. Міжнародне гуманітарне право: Підручник / В. Репецький, В. Лисик. - К.: Знання, 2007.</p> <p>4. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген. – К.: К.І.С., 2011. – 516 с.</p> <p>5. Філософія прав людини / За ред Ш. Госепата та Г. Ломанна. – К.: Ніка-Центр, 2016. – 320 с.</p> <p>6. Бацюкова С., Виртосу І. Адвокаційна журналістика / С. Бацюкова, І. Виртосу. – Луганськ, 2013. – 71 с.</p>	<p>З'ясувати суть концепції прав людини у контексті документів сучасного міжнародного права. Опрацювати поняття культурного релятивізму у світлі концепції прав людини. Проаналізувати особливості адвокаційної журналістики.</p> <p>(3 год.)</p>	7 тижд.

	<p>2. Суперечності концепції прав людини. Права і обов'язки. Претензії концепції прав людини на універсальність. Права людини та культурний контекст. Права людини vs. права колективу.</p> <p>3. Зміст прав людини згідно із Декларацією прав людини (1948) та іншими міжнародно-правовими документами. Невід'ємні від людської особистості права і свободи. Громадянські права, притаманні людині як громадянину. Політичні права і свободи. Економічні, соціальні й культурні права і свободи.</p> <p>4. Журналістика і правозахист. Журналіст як правозахисник: приклади і особливості діяльності.</p>				
8	<p>Геноцид як проблема міжнародного права. Міжнародно-правова кваліфікація Голодомору</p> <p>1. Трагування терміна «геноцид» у міжнародному праві та в</p>	<p>Лекція</p> <p>2 год.</p> <p>Семінар</p> <p>2 год.</p>	<p>1. Зваан Т. Геноцид. Вступ до проблеми / Т. Зваан // Україна Модерна. Війна переможців і переможених. – 2008. – №2 (13).</p> <p>2. Захаров Є. Правова кваліфікація Голодомору 1932-1933 років в Україні та на Кубані як злочину проти людяності та як геноциду / Є. Захаров // Критика. – 2008. – №10-11 (132-133). – Жовт.-лист.</p>	<p>Опрацювати книгу Філіпа Сендса «Східно-Західна вулиця», з'ясувати різницю між концепціями геноциду та злочинів проти людяності.</p> <p>(3 год.)</p>	<p>8 тижд.</p>

<p>історичній, політологічній та правовій літературі. Конвенція ООН про запобігання злочину геноциду та покарання за нього від 1948 р. Альтернативні визначення геноциду. Роль Рафаеля Лемкіна у міжнародному засудженні геноциду. Геноцид як «злочин злочинів». Геноцид як привід для міжнародного гуманітарного втручання.</p> <p>2. Випадки геноциду в історії людства. Методи здійснення геноциду. Міжнародно-правове засудження геноциду. Відповідальність за геноцид, заперечення геноциду.</p> <p>3. Голодомор як геноцид. Міжнародно-політичне та міжнародно-правове засудження Голодомору. Доказова база для трактування Голодомору як геноциду згідно із Конвенцією про геноцид. Р. Лемкін про Голодомор. Роль Джеймса Мейса у висвітленні теми Голодомору.</p>		<p>3. Сендс Ф. Східно-Західна вулиця. Піввернення до Львова / Філіп Сендс. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2017. – 652 с.</p>		
---	--	--	--	--

	Голодомор як моральна і правова проблема.				
9	<p>Європейський суд з прав людини та захист прав фізичної особи на міжнародному рівні</p> <p>1. Унікальність Європейського суду з прав людини у системі міжнародного судочинства. 2. Роль і місце Європейського суду з прав людини у структурі Ради Європи. 3. Специфіка розгляду позовів у Європейському суді з прав людини. 4. Розгляд справ пов'язаних із Україною (на вибір) 5. Висвітлення діяльності Європейського суду з прав людини в українських ЗМІ.</p>	<p>Лекція</p> <p>2 год.</p> <p>Семінар</p> <p>2 год.</p>	<p>1. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник / За ред. В. Буткевича. – К., 2002. 2. Черкес М. Міжнародне право: Підручник / Марк Черкес. – 5-те вид. – К., 2008. 3. Репецький В., Лисик В. Міжнародне гуманітарне право: Підручник / В. Репецький, В. Лисик. - К.: Знання, 2007. 4. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген. – К.: К.І.С., 2011. – 516 с. 5. Гом'єн Д. Короткий путівник Європейською конвенцією з прав людини / Донна Гом'єн. – К., 1999.</p>	<p>Знайти і проаналізувати публікації в українських мас-медіа, присвячені Європейському суду з прав людини.</p> <p>(3 год.)</p>	9 тижд.
Змістовий модуль 2					
Міжнародне медіаправо					
10	<p>Концепція свободи слова та міжнародне право</p> <p>1. Філософські основи концепції свободи слова. Історія розвитку ідеї свободи слова. Основні міжнародно-правові документи,</p>	<p>Лекція</p> <p>2 год.</p> <p>Семінар</p> <p>2 год.</p>	<p>1. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник / За ред. В. Буткевича. – К., 2002. 2. Черкес М. Міжнародне право: Підручник / Марк Черкес. – 5-те вид. – К., 2008. 3. Репецький В., Лисик В. Міжнародне гуманітарне право: Підручник / В. Репецький, В. Лисик. - К.: Знання, 2007.</p>	<p>Проаналізувати основні документи міжнародного права, які гарантують право на вільне висловлення поглядів і думок. Опрацювати 10 статтю Європейської</p>	10 тижд.

<p>що гарантують вільне висловлення думок – Загальна декларація прав людини, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, Європейська конвенція про захист прав людини і основних свобод та ін.</p> <p>2. Свобода слова і цензура. Найвідоміші випадки цензурування в історії. Поняття самоцензури. Міжнародні організації, що стежать за дотриманням свободи слова та дотриманням прав журналістів. Щорічні рейтинги свободи слова – місце України та питання про критерії.</p> <p>3. Основні доктрини суспільної значущості свободи слова та її законодавчого закріплення – теорія чотирьох цінностей, теорія політичного процесу, теорія «вільного ринку ідей», теорія індивідуальної самореалізації.</p> <p>4. Міжнародні стандарти законодавчого закріплення свободи вираження поглядів – роль організації</p>		<p>4. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген. – К.: К.І.С., 2011. – 516 с.</p>	<p>конвенції про права людини і основні свободи.</p> <p>(3 год.)</p>	
---	--	--	--	--

	«Артикль 19». Свобода преси за Європейською Конвенцією про захист прав людини та основних свобод.				
11	<p>Захист честі, гідності і ділової репутації: практика Європейського суду з прав людини (семінар)</p> <p>1. Поняття честі, гідності і ділової репутації. Дифамація. 2. Захист честі, гідності і ділової репутації на міжнародному рівні. 3. Розгляд окремих справ Європейського суду з прав людини щодо дифамації.</p>	<p>Лекція</p> <p>2 год.</p> <p>Семінар</p> <p>2 год.</p>	<p>1. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник / За ред. В. Буткевича. – К., 2002. 2. Черкес М. Міжнародне право: Підручник / Марк Черкес. – 5-те вид. – К., 2008. 3. Репецький В., Лисик В. Міжнародне гуманітарне право: Підручник / В. Репецький, В. Лисик. - К.: Знання, 2007. 4. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген. – К.: К.І.С., 2011. – 516 с. 5. Гом'єн Д. Короткий путівник Європейською конвенцією з прав людини / Донна Гом'єн. – К., 1999.</p>	<p>Проаналізувати обрані справи Європейського суду з прав людини, присвячені темі дифамації.</p> <p>(3 год.)</p>	11 тижд.
12	<p>Поняття публічності та приватності у контексті міжнародного права</p> <p>1. Філософське підґрунтя розмежування приватної та публічної сфер. Ретроспективний погляд на приватну та публічну сфери. Поняття приватності та публічності. Зародження публічної сфери. Сфера відкритості та її трактування у Ю. Габермаса. Приватна та публічна сфери у</p>	<p>Лекція</p> <p>2 год.</p> <p>Семінар</p> <p>2 год.</p>	<p>1. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник / За ред. В. Буткевича. – К., 2002. 2. Черкес М. Міжнародне право: Підручник / Марк Черкес. – 5-те вид. – К., 2008. 3. Репецький В., Лисик В. Міжнародне гуманітарне право: Підручник / В. Репецький, В. Лисик. - К.: Знання, 2007. 4. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген. – К.: К.І.С., 2011. – 516 с. 5. Гом'єн Д. Короткий путівник Європейською конвенцією з прав людини / Донна Гом'єн. – К., 1999.</p>	<p>Проаналізувати обрані справи Європейського суду з прав людини, присвячені темі втручання у приватне життя.</p> <p>(3 год.)</p>	12 тижд.

	<p>еру електронних ЗМІ.</p> <p>2. Публічність та приватність як юридичні категорії. Свобода слова і право на приватність – пошук балансу. Правила висвітлення приватного життя публічних осіб у ЗМІ: правило «чотирьох вікон».</p> <p>3. Юридичне трактування понять «приватна сфера» та «публічна сфера».</p> <p>4. Конфлікт між правом на вільне висловлення поглядів та правом на приватне життя.</p> <p>5. Розгляд окремих справ Європейського суду з прав людини щодо втручання у приватне життя.</p> <p>6. Правила висвітлення у ЗМІ тем, пов'язаних із приватним життям.</p>				
13	<p>Доступ до інформації та захист журналістських джерел: міжнародний досвід</p> <p>1. Поняття журналістських джерел. Право на захист джерел як одне із найфундаментальніших прав журналістів. Історія законодавчого закріплення принципу захисту</p>	<p>Лекція</p> <p>2 год.</p> <p>Семінар</p> <p>2 год.</p>	<p>1. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник / За ред. В. Буткевича. – К., 2002.</p> <p>2. Черкес М. Міжнародне право: Підручник / Марк Черкес. – 5-те вид. – К., 2008.</p> <p>3. Репецький В., Лисик В. Міжнародне гуманітарне право: Підручник / В. Репецький, В. Лисик. - К.: Знання, 2007.</p> <p>4. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген. – К.: К.І.С., 2011. – 516 с.</p> <p>5. Гом'єн Д. Короткий путівник Європейською конвенцією з прав людини / Донна Гом'єн. – К., 1999.</p>	<p>Проаналізувати міжнародний досвід у сфері захисту журналістських джерел, враховуючи нормативно-правову базу. Розглянути конкретні випадки порушення права журналістів на доступ до інформації в Україні та закордоном.</p>	<p>13 тижд.</p>

	<p>журналістських джерел. Міжнародно-правові документи, що гарантують захист журналістських джерел. 2. Проблема захисту журналістських джерел у практиці Європейського суду з прав людини. Рекомендації «Артиклю 19» щодо захисту журналістських джерел. Випадки, коли журналіст не має права приховувати джерело. Справа «Іракського досьє». 3. Поняття доступу до інформації. Проблема доступу до інформації у практиці Європейського суду з прав людини. Законодавчі гарантії права на доступ до інформації.</p>			(3 год.)	
14	<p>Захист суспільної моралі: практика Європейського суду з прав людини</p> <p>1. Поняття суспільної моралі. 2. Проблема регулювання суспільної моралі. Органи з регулювання суспільної моралі. 3. Розгляд окремих справ Європейського</p>	<p>Лекція</p> <p>2 год.</p> <p>Семінар</p> <p>2 год.</p>	<p>1. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник / За ред. В. Буткевича. – К., 2002. 2. Черкес М. Міжнародне право: Підручник / Марк Черкес. – 5-те вид. – К., 2008. 3. Репецький В., Лисик В. Міжнародне гуманітарне право: Підручник / В. Репецький, В. Лисик. - К.: Знання, 2007. 4. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген. – К.: К.І.С., 2011. – 516 с. 5. Гом'єн Д. Короткий путівник Європейською конвенцією з</p>	<p>Розглянути поняття суспільної моралі. Опрацювати обрані рішення Європейського суду з прав людини, які стосуються захисту суспільної моралі.</p> <p>(3 год.)</p>	14 тижд.

	суду з прав людини щодо захисту суспільної моралі.		прав людини / Донна Гом'єн. – К., 1999.		
15	Висвітлення виборів у ЗМІ: міжнародний досвід 1. Загальні особливості висвітлення виборів у ЗМІ. Обмеження свободи масової інформації з метою захисту виборчих прав. 2. Регулювання діяльності ЗМІ під час виборчих кампаній: міжнародний досвід.	Лекція 2 год. Семінар 2 год.	1. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник / За ред. В. Буткевича. – К., 2002. 2. Черкес М. Міжнародне право: Підручник / Марк Черкес. – 5-те вид. – К., 2008. 3. Репецький В., Лисик В. Міжнародне гуманітарне право: Підручник / В. Репецький, В. Лисик. - К.: Знання, 2007. 4. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген. – К.: К.І.С., 2011. – 516 с.	Проаналізувати особливості висвітлення виборів у ЗМІ на основі обраного мас-медіа. (3 год.)	15 тижд.
16	Саморегулювання ЗМІ 1. Саморегулювання як внутрішня форма нормування діяльності мас-медій. 2. Внутрішньоредакційні кодекси як фундамент діяльності журналістів. Редакційні настанови ВВС. Основні цінності, які стають основою кодексів із журналістської етики. 3. Інститут ньюз-омбудсменів як спосіб саморегулювання ЗМІ. Історія створення посади омбудсмена у ЗМІ.	Лекція 2 год. Семінар 2 год.	1. Міжнародне право. Основи теорії: Підручник / За ред. В. Буткевича. – К., 2002. 2. Черкес М. Міжнародне право: Підручник / Марк Черкес. – 5-те вид. – К., 2008. 3. Репецький В., Лисик В. Міжнародне гуманітарне право: Підручник / В. Репецький, В. Лисик. - К.: Знання, 2007. 4. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген. – К.: К.І.С., 2011. – 516 с.	Опрацювати міжнародний досвід саморегулювання мас-медіа на основі обраних ЗМІ. (3 год.)	16 тижд.

	Особливості діяльності ньюз-омбудсменів: на прикладі газети «The Guardian».				
--	---	--	--	--	--

Підготували доц. А. П. Мельник



доц. Ю. І. Мельник

